

ร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนตำบลกระแซง

องค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง จังหวัดศรีสะเกษ

เนื่องจากตำบลกระแซงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ และสภาพเศรษฐกิจค่อนข้างดี และชาวบ้านมีความจำเป็นต้องซื้อหาวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง และปัจจัยการผลิตทางการเกษตร รวมไปถึงเครื่องอุปโภคบริโภคอยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นต้องเดินทางเข้าไปซื้อในตัวเมือง ซึ่งเป็นระยะทางไกลจากตำบลกว่า 20 กิโลเมตร จึงไม่สะดวกในการเดินทาง เมื่อได้เห็นหมู่บ้านศรีระโคกของกลุ่มสันติอโศกที่มีการเปิดร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การบริหารแบบสหกรณ์ แล้วได้ผลดีทางองค์การบริหารส่วนตำบลกระแซงและชาวบ้านจึงมีแนวคิดร่วมกันว่า ควรจัดตั้งร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนขึ้นบ้าง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวของชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน :
ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: กันทรลักษ์

จังหวัด: ศรีสะเกษ

ประชากร: 15,728 คน

พื้นที่: 36.75 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2544 อบต.กระแซง ก่อตั้งร้านค้าเศรษฐกิจชุมชน ขึ้นในตำบล โดยจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ข้าวสาร น้ำตาล สนุ ขนมขบเคี้ยว และดินสอ เป็นต้น เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ก่อสร้างโรงเรือน จำนวน 1 หลัง เพื่อใช้ดำเนินการเป็นร้านค้าเศรษฐกิจชุมชน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการร้านค้าฯ รับผิดชอบการดำเนินโครงการ ซึ่งมาจากการตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน รวม 152 คน
3. คณะกรรมการร้านค้าฯ ระดมทุนจากชาวบ้านในตำบลทั้งหมด อย่างน้อยถือหุ้นครัวเรือนละ 1 หุ้น หุ้นละ 100 บาท จำนวน 1,000 หุ้น รวมเป็นเงิน 100,000 บาท
4. ฝึกอบรมการจัดทำบัญชี การบริหารงาน โดยบุคลากรจากร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนศรีระโคก จำนวน 5 คน เป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้
5. เปิดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าเศรษฐกิจชุมชน โดยเริ่มต้นจากการวางขายสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ข้าวสาร น้ำตาล สนุ ขนมขบเคี้ยว และดินสอ เป็นต้น

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. กองทุนหมู่บ้านสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 700,000 บาท
2. อบต.กระแซง สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 40,000 บาท

การระดมทุน

1. ระดมทุนจากสมาชิกหุ้นละ 100 บาท จำนวน 1,000 หุ้น รวมเป็นเงิน 100,000 บาท

อุปกรณ์/ เครื่องมือ

1. โรงเรือน จำนวน 1 หลัง

บุคลากร

1. บุคลากรจากร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนศรีสะเกษ จำนวน 5 คน
ช่วยทำหน้าที่ฝึกอบรมการจัดทำบัญชี การบริหารงาน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กลางปี 2544	ระดมความคิด โดยอบต. ทำการประชาสัมพันธ์และดำเนินการประชาคมหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านเสนอโครงการเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน	สมาชิกสภาอบต./ ผู้ใหญ่บ้าน
ปลายปี 2544	ประชุมใหญ่ระดับประชาคมตำบล ได้ข้อสรุปว่าดีหมู่บ้านส่วนใหญ่ต้องการจัดตั้งร้านค้าตามแบบอย่างหมู่บ้านศรีสะเกษ	อบต./ ผู้นำชุมชน
ปลายปี 2544	แต่งตั้งคณะกรรมการร้านค้าฯ รับผิดชอบการดำเนินโครงการ ซึ่งมาจากการส่งตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเข้ามา รวม 152 คน	อบต.
ต้นปี 2545	อบต.จัดสรรงบประมาณสนับสนุน จำนวน 40,000 บาท	อบต.
22 กุมภาพันธ์ 2545	คณะกรรมการร้านค้าฯ ยกร่างข้อบังคับร้านค้าเศรษฐกิจชุมชน และโครงสร้างการบริหารงาน เลือกตั้งประธาน ผู้จัดการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายการบัญชี ฝ่ายการตลาดและประชาสัมพันธ์ ฝ่ายการขาย ฝ่ายธุรการ	คณะกรรมการร้านค้าฯ
กลางปี 2545	อบต. ได้ดำเนินการของบประมาณสนับสนุนจากกองทุนหมู่บ้านอีก จำนวน 700,000 บาท เพื่อก่อสร้างโรงเรือน	อบต.
กลางปี 2545	ประชาสัมพันธ์โครงการและประกาศขายหุ้น โดยให้แต่ละครัวเรือนในตำบลอย่างน้อย 1 หุ้น/ ครัวเรือน	คณะกรรมการร้านค้าฯ
กลางปี 2545	ดำเนินการระดมหุ้น หุ้นละ 100 บาท จำนวน 1,000 หุ้น รวมเป็นเงิน 100,000 บาท	คณะกรรมการร้านค้าฯ
ปลายปี 2545	ฝึกอบรมการจัดทำบัญชี การบริหารงาน โดยบุคลากรจากร้านค้าฯ ศรีสะเกษ จำนวน 5 คนเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้	บุคลากรจากร้านค้าฯ ศรีสะเกษ
ปลายปี 2545-ต้นปี 2546	ก่อสร้างโรงเรือน จำนวน 1 หลัง เพื่อใช้ดำเนินการเป็นร้านค้าเศรษฐกิจชุมชน	อบต.
ต้นปี 2546	ติดต่อและจัดซื้อสินค้าที่จะนำมาจำหน่ายในร้านค้าฯ โดยเริ่มต้นจากการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ข้าวสาร น้ำตาล สนุ ขมิ้นพุด สมุด และดินสอ เป็นต้น จัดซื้อมาจากกลุ่มศรีสะเกษ ตลาดในตัวเมืองศรีสะเกษ และตลาดตัวเมืองอุบลราชธานี	คณะกรรมการร้านค้าฯ/ บุคลากรจากร้านค้าฯ ศรีสะเกษ
พฤษภาคม 2546	เปิดดำเนินการกิจการ	คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ร้านค้าฯ
สิงหาคม 2546	ติดตามประเมินผล โดยประชุมผู้บริหารเป็นประจำ ทุก 3 เดือน	คณะกรรมการร้านค้าฯ
ปลายปี 2547	จะแบ่งเงินปันผลให้แก่สมาชิก	คณะกรรมการร้านค้าฯ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/ องค์กร--

--บทบาทความร่วมมือ--

ร้านค้าเศรษฐกิจชุมชน
ศรีสะเกษ

ทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านวิชาการ การบริหารงานกลุ่ม และการจัดทำ
บัญชี รวมทั้งช่วยติดต่อแหล่งซื้อสินค้า

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ประชาชนในตำบลต้องเดินทางเข้าไปในตัวเมืองในการซื้อสินค้าแต่ละครั้ง ซึ่งมีระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร
2. เมื่อประชาชนซื้อสินค้าแต่ละครั้ง จะได้เพียงตัวสินค้ามาเท่านั้น มิได้รับการคืนกำไรในรูปแบบใดๆ ทั้งนั้น
3. แม้ว่าสภาพเศรษฐกิจในชุมชนในเกณฑ์ดี แต่ยังคงขาดการกระตุ้นให้เศรษฐกิจดีขึ้นไปเรื่อยๆ อย่างที่ควรจะเป็น

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนสามารถซื้อสินค้าได้เรื่อยๆ จากร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนในหมู่บ้าน ไม่ต้องเสียเวลา เสียค่าพาหนะ หรือไม่ต้องคอยซื้อตอนในจำนวนมากๆ
2. สมาชิกร้านค้า นอกจากจะสามารถซื้อสินค้าได้ราคาถูก เมื่อเทียบกับต้องเดินทางไปซื้อในเมืองได้ถึง 5-10 % แล้วยังมีรายได้เสริมจากเงินปันผล ซึ่งจะทำให้การแบ่งเงินปันผลครั้งแรกในปลายปี 2547 นี้ ซึ่งปัจจุบันมีเงินหมุนเวียนในร้านค้า ประมาณ 150,000 บาท/ ปี
3. เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น มีการนำผลผลิตของตนมาวางขายในร้านค้าได้ เป็นการสร้างรายได้ช่องทาง และเกิดเงินหมุนเวียนในกลุ่ม เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนไปด้วย

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ผู้บริหารร้านค้าฯ ไม่สามารถทำงานให้องค์กรได้เต็มที่เนื่องจากบางคนมีภารกิจ/ งานส่วนตัวมาก เพราะมีบทบาทด้านอื่นๆ ในท้องถิ่นด้วย	1. พยายามสร้างคนรุ่นใหม่ สร้างระบบไม่ให้ยึดติดกับตัวบุคคล จัดสรรผลกำไรมาเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารในอดีตที่เหมาะสม
2. เมื่อเกิดร้านค้าฯ ขึ้นหลายหมู่บ้านหลายแห่ง บางครั้งจึงมีลักษณะแข่งขันกันเอง สินค้าจึงขายได้น้อย	2. ร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนแต่ละแห่งมีสมาชิกอยู่แล้ว จึงควรรณรงค์ให้สมาชิกอุดหนุนร้านค้าฯ ของตน นอกจากนี้ประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในตำบลให้แวะซื้อสินค้าในร้านค้าฯ ไปด้วย
3. การสั่งซื้อสินค้าต้องซื้อจากในตัวเมือง ค่าขนส่งสูง ทำให้ต้นทุนสูงตาม ขายสินค้าลดราคามากไม่ค่อยได้	3. ติดต่อเป็นลูกค้าประจำของห้างบิ๊กซี ทำให้ซื้อสินค้าได้ราคาต่ำลง และติดต่อเป็นลูกค้าประจำในร้านค้าใหญ่ๆ ประเภทอื่น เช่น ร้านวัสดุก่อสร้าง และมีการวางแผนจะรับผลผลิตจากชาวตำบลกระแซงและตำบล

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
	ใกล้เคียงมาวางขายในร้านค้า ด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การมีพี่เลี้ยงหรือตัวอย่างนำร่องที่ดี เช่น จากร้านค้าเศรษฐกิจชุมชนศรีชะอโศก ช่วยเป็นที่ปรึกษาและถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงาน ทำให้การริเริ่มเป็นไปด้วยดี
2. การสร้างความมีส่วนร่วมจากชาวบ้าน โดยใช้กระบวนการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ทราบความต้องการแท้จริงของชาวบ้าน และสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านให้ตรงกัน รวมไปถึงการสร้างความไว้วางใจ
3. ส่งเสริมกิจกรรมอื่นไปพร้อมกัน เช่น ส่งเสริมให้ชาวบ้านผลิตสินค้าปลอดสารพิษ เพื่อนำมาจำหน่ายในสหกรณ์ฯ ส่งผลให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

มีการสนับสนุนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง และในปี 2547 อบต. กระแสจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอีก จำนวน 100,000 บาท ซึ่งขณะนี้ได้เขียนไว้ในแผนงบประมาณประจำปีแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการจัดตกแต่งร้านค้าให้มีสภาพดีขึ้น และเพิ่มสินค้าที่จะนำมาวางขายเป็นประเภทวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง และปัจจัยผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งได้ดำเนินการติดต่อแหล่งสินค้าไว้แล้ว

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายไชยยันต์ กัณทะมัน
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลกระแจะ
ที่อยู่ : หมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ 33150
โทรศัพท์ : (045) 635-616, (045) 628-204

ชื่อ-นามสกุล : นายหัสสร ตรงจิต
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลกระแจะ
ที่อยู่ : หมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ 33150
โทรศัพท์ : (045) 635-158, (09) 917-1299

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 3 ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ 33150
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	36.75 ตารางกิโลเมตร 3,729,215.55 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	4,617,872.67 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนประชากร	15,728 คน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตชุมชน	ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน และปลูกผัก เช่น ผักใบเขียว พริก มะเขือ และมีประชากรบางส่วนที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ หา ของป่า ประมงน้ำจืด พื้นที่มีระบบชลประทาน จึงมีน้ำ เพียงพอสำหรับการเกษตร ชาวบ้านมีวิถีการ ดำเนินชีวิตแบบชนบท โดยเป็นชุมชนที่รักความสงบ และมีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย